

Kinesisk skarv/Mellanskarv i praktdräkt.

Foto: Heinonen, Terranova

Skarven berättad med kunskap och utan lögner

av Eirik Granqvist

FÖRORD

Det var väldigt spännande när min äldsta bror Håkan berättade för mig att hans blivande svärfar hade fått en Havstjäder i strömmingsryssjan vid Stubbens fyr i Monäs. Jag var väl kanske åtta år vid det laget. Havstjädern var rätt ovanlig. Fångade exemplar stoppades därför nästan alltid upp och bevarades som sådana i skolor och privathem.

När jag växte upp fick jag själv som tonåring stifta bekantskap med den gåtfulla Havstjädern som då ibland sågs torkande sina vingar på något litet skär i det yttersta havsbandet på somrarna. Inomskärs visade den sig aldrig. I Samskolan i Nykarleby fick jag av min biologilärare Storå lära mig att Havstjäderns rätta namn var Storskarv och att den inte häckade i Finland utan bara var en tillfällig gäst från Norra Ishavet. Samma sak fick jag veta när jag något år senare blev medlem av Ostrobotnia Australis i Vasa och där fick beundra en ”uppstoppad” Storskarv.

I Finsk Exkursionsfauna tryckt 1915 bekräftas att fågeln endast uppträder som strykande och icke häckande ettåringar i Finland. Detsamma berättas i Skolzoologi tryckt 1904.

Som sjuttonåring vistades jag under sommaren på Naturhistoriska Riksmuseet i Stockholm och ett år senare började jag mina studier vid Helsingfors Universitets Zoologiska Museum. Jag tog 1964 en officiell naturhistorisk musei-konservatorsexamen i Bremen i Tyskland vilket var den första av sitt slag i vårt land. Mycket betydande morfologiska och anatomiska kunskaper krävdes men dem hade jag fått via mina lärare i Helsingfors dit vi kan räkna Dr. Paul Krüger som var en skicklig zoolog samt professorerna, ornitologerna Bergman och von Haartman.

1966 tillträdde jag tjänsten som konservator och direktörsassistent vid Musée des Sciences Naturelles i Orléans, Frankrike. Där fick jag för första gången stifta bekantskap med den skarv som på svenska kallas mellanskarv eller kinaskarv. Det torde ha varit 1968 när en sådan satt och torkade vingarna på en rotvälta på en sandbank i Loire-floden mitt i staden. Skarven var en sällsynthet som folk gärna ville se och de vallfärdade rentav för att få se skarven. Jag såg den själv åtskilliga gånger men tänkte inte på att det var någonting speciellt med den trots att jag redan då visste att det inte var samma skarv som den jag sett i Finland. På franska används enbart namnet Cormoran eftersom Storskarven inte påträffas i landet. I Finland känner finnarna fortfarande bara till namnet Merimetso eftersom enbart Storskarven tidigare förekommit här och detta i form av strykande ungfåglar.

1970 tillträdde jag tjänsten som konservator vid Zoologisk Museum, Universitetet i Bergen, Norge och fick då stifta närmare bekantskap med de verkliga storskarvarna samt toppskarven. De var normalt jaktvilt och storskarven jagades främst under vintern när den som strykfågel från Ishavet också sågs längs kusten vid Bergen. Den närmaste häckningsplatsen torde ha varit på Rundøy mellan Bergen och Trondheim. Mellanskarven/Kinaskarven fanns då ännu inte i Bergenstrakten. Mina kunskaper om skarvarna fördjupades betydligt under tiden i Bergen.

I slutet av 1971 tillträdde jag tjänsten som chefskonservator vid Universitetets Zoologiska Museum i Helsingfors. Denna tjänst behöll jag i sexton år. Som varande huvudansvarig för samtliga samlingars materiella tillstånd känner jag mycket väl till museets samlingar och också vår faunas historia. Enligt den gamla tjänstestadgan given av tsar Nikolai I som under min tid ännu var i kraft tillhörde Konservatorn också lärarkåren och var föreläsningsskyldig. Detta faktum utnyttjades också på grund av mina djupa kunskaper i ryggradsdjurens morfologi och anatomi. Jag kom därigenom att hålla föreläsningar både på den finska och den svenska sidan vid Zoologiska Institutionen samt vid Veterinärmedicinska Högskolan.

1985 återvände jag till Frankrike där jag denna gång stannade i sexton år som museichef och erhöll bland annat för mina kunskaper det franska förtjänste korset för Vetenskap och Konst. Jag upplevde skarvpopulationens veritabla explosionen i Sydeuropa och fick återuppleva den i Finland vid min återkomst 2001 som chef för Borgå Naturhistoriska Museum.

Under sammanlagt två år har jag senare fungerat som professor i zoologisk museiteknik i Kina och där kunnat stifta bekantskap med kinaskarven också i dess ursprungsland.

Alla de märkliga lögner som sprids om Storskarven och Kinaskarven har gjort att jag beslöt att skriva denna upplysningsbroschyr för att berätta fakta om skarvarna.

Borgå i november 2015.

Eirik Granqvist

DEM ÄR STORSKARVEN - PHALOCROCORAX CARBO?

Storskarven beskrevs vetenskapligt av av Linné 1758 under det latinska namnet *Pelecanus carbo*. *Pelecanus* ändrades sedan till *Phalacrocorax* och därmed användes i fortsättningen det latinska namnet *Phalacrocorax carbo*.

Denna fågel har aldrig häckat i Finland eller inom Östersjöområdet. Endast en osäker häckning i ett klippstup i Ladoga omnämns av Högholmens intendent Rolf Palmgren kring sekelskiftet 18-1900. Storskarven är en utpräglad Ishavsfågel. Den förekommer i övrigt aldrig i insjöarnas och älvarnas färskvatten. Den häckar parvis eller i små grupper i klippstup längs Ishavskusten, de så kallade fågelbergen. Den häckar aldrig på flat mark eller i trån. Storskarvens häckningsbiotop, de branta klippstupen, saknas nästan helt inom Östersjösystemet. Storskarven har heller aldrig häckat i Syd- och Mellaneuropa förutom i liten utsträckning i norra Skottlands klippstup.

Professor Nilsson i Lund konstaterar i "Skandinavisk fauna" år 1832 och i den tredje upplagan 1858 mycket riktigt att storskarven aldrig häckat inom Östersjöområdet och hänvisar till uppgifter därom erhållna av Kejsarliga Alexanders Universitets (Helsingfors Universitet) konservator Magnus von Wright. I övrigt citerar han flera gånger von Wright som kunskapskälla gällande storskarven. Nilsson använder sig också av det gamla svenska

Bild 1. Storskarven i Jakobstads Gymnasiums samlingar.

namnet Hafstjäder. Han berättar att det finns två varianter. En mindre och en större. Den mindre kallar han för Mellanskarv och den större för Storskarv. Han påpekar också att man nog borde åtskilja dem som olika arter och inte sammanblanda dem vilket då redan hade kommit på modet.

Som von Wrights efterföljare har jag kunnat konstatera att det vid Zoologiska Museet inte finns eller har funnits några som helst uppgifter om gamla häckningar i vårt land vilket nu ofta hävdas. Den uppgiften grundar sig enbart på önsketänkande och fantasi. Häckande storskarvar i Finland har aldrig förekommit och uppgifterna

om att så varit fallet för fyra hundra år sedan eller mera är enbart klara lögner. Inte heller har skarvar jagats i vårt land någonsin under historisk tid vilket hävdats. Att någon skarv skjutits tillfälligt då och då har förekommit men aldrig någon verklig jakt för skarvarna har varit för sällsynta till det.

Storskarvarna bildar aldrig heller några stora flockar. De fiskar ensamma eller högst några individer tillsammans.

Samtliga storskarvar jag sett ”uppstoppade” i vårt land, inkluderande dem som förvaras i Zoologiska museets, numera Naturhistoriska Centralmuseets skinnsamlingar utgörs av ungfåglar.

Inga äldre fåglar eftersom de inte förekommit i vårt land. Förklaringen är enkel. De äldre och köns mogna storskarvarna håller sig till det verkligt salta havet vid Ishavets och Atlantens kuster och uppträder varken i brackvatten eller sötvatten. De storskarvar som setts och ses i Finland utgörs och utgjordes av strykande, ännu inte köns mogna ungfåglar. Storskarven, *Phalacrocorax carbo*, har som sagt aldrig häckat hos oss. Storskarven har heller aldrig på grund av sin biologi och relativa fåtalighet utgjort något problem för yrkesfisket.

MELLANSKARVEN, DEN KINESISKA SKARVEN - PHALACROCORAX SINENSIS.

År 1798 beskrev Blumenbach den Kinesiska skarven vetenskapligt under namnet *Pelecanus sinensis* som senare, likt gällande Storskarven, ändrades till *Phalacrocorax sinensis*, skarven från Kina. Trots att den Kinesiska fiskeskarven redan då var välkänd i Mellaneuropa och Italien så visste Blumenbach mycket väl att den härstammade från Kina och använde sig därför av ett skinn härstammande från Peking som typexemplar.

Den kinesiska skarven hade nämligen redan med början på 1580 talet införts av människan till Europa och denna import fortsatte i över tvåhundra år. När holländarna öppnade handel med Kina så inledde de importen av de kinesiska fiskeskarvarna som de hade sett användas vid yrkesfiske i de kinesiska floderna och sjöarna. Holländarna hade storligen imponerats av skarvfisket och av hur yrkesfiskare använde sig av tama skarvar eftersom skarvarna främst fiskade stor kvalitetsfisk. Sportfiske med skarv blev därigenom snabbt till ett mode bland Europas aristokrater och upplärda fiskeskarvar köptes och såldes för stora summor som dyrbara gåvor furstarna emellan. Mest förekom sportfisket med kinaskarv i Holland, Italien och England. I England fanns till och med hovtjänsten ”Master of the Royal Cormorants” (Kungliga hovskarvmästaren). Naturligt hade den kinesiska skarven aldrig förekommit väster om Aralsjön. Den kinesiska skarvens historia i Europa har sedan 2008 mycket väl utretts av den svenska biologen Christer Olburs.

Redan tidigt förekom lössläppta eller förrymda exemplar av den kinesiska skarven över mellersta och södra Europa där de fann sig väl till rätta och började häcka litet här och där. Något problem utgjorde dessa skarvar för det mesta inte eftersom de inte var fredade utan man kunde fritt förstöra häckningskolonierna och därmed kontrollera populationerna.

Skarvfiskehobbyn försvann så småningom, främst på grund av adertonhundratalets många krig och praktiserades knappast alls mera vid 1900 talets början när dödsstöten för denna hobby sannolikt gavs under första världskriget. Skarvarna fanns dock kvar som av i misstag eller avsiktligt inplanterade i Europas natur.

Den kinesiska skarven och storskarven är biologiskt helt olika. Den kinesiska skarven häckar i stora kolonier och lever helst i färskvatten eller brackvatten. Den häckar helst på marken på låga skär och i träd vilket storskarven

aldrig gör. Kinaskarvarna fiskar helst i flockar i ked och driver på det viset fisken framför sig och tömmer därigenom snabbt stora områden på fisk. När fisktillgången minskat vid en häckningskoloni så flyttar kolonin till ett annat område. Den kinesiska fiskekarven tar helst mycket stor kvalitetsfisk på upp till ett kilo eller större och av denna orsak har de använts i yrkesfiske i Kina under årtusenden. Under häckningstiden tar den dock helst liten, så kallad skräpfisk eftersom den inte sönderdelar fisken åt ungarna. De måste kunna svälja fiskarna hela. Av denna orsak ger studierna av skarvarnas spybollar från häckningsplatserna en helt felaktig bild av storleken på skarvarnas bytesfiskar.

Bild 2. Storskarven i Ostrobotnia Australis samlingar i Vasa

Kinaskarven har aldrig tidigare häckat i Finland och inte heller påträffats här. Fantasihistorierna om häckning för hundratals år tillbaka är bara lögnar som helt saknar grund. Inga belägg har funnits eller finns för påståendet. Inte har den heller, trots att det ofta hävdas, blivit funnen som subfossila ben vid stenåldersboplatser varken hos oss eller i övriga Europa. De subfossil som påträffats har bara kunna bestämmas som varande av skarv och det har då varit av storskarv eller toppskarv. Inte kinesisk skarv.

Det första fyndet av kinaskarv i Finland utgjordes av ett inkomplett skelett med skalle som hade hittats på en strand i Åboland i början av 1980 talet. Skallen felbestämde dock till ett litet exemplar av storskarv. Det fanns nämligen inget som helst jämförelsematerial tillhörande kinaskarv på Zoologiska Museet ännu i det skedet. Skallen har märkligt nog inte kunnat återfinnas.

1979 fridlystes storskarven/kinaskarven inom EU. De båda arterna sammanblandades som nämnts redan på 1800 talet till en och samma art med två raser under namnen *Phalacrocorax carbo carbo* och *Phalacrocorax carbo sinensis* trots alla sina olikheter. Inte bara i morfologi och anatomi utan också levnadssätt, framför allt gällande fortplantningen. Detta påtalade redan professor Nilsson.

Kinaskarvar hade redan på 1800 talet börjat häcka i bland annat Blekinge i Sverige men kolonierna förstördes och kinaskarven försvann då åter helt från Sverige 1909, tills den återinplanterades på 1940 talet av Bengt Berg som jaktvilt i Kalmar sund. Berg hade infört skarv-ägg som han placerade i bona i en gråhägerkoloni. Inplanteringen lyckades men skarvarna tilläts inte överstiga ca. 300. Det var också Bengt Berg som återinförde det tillfälliga, av professor Nilsson använda namnet Mellanskarv för Kinaskarven. Äldre är alltså inte detta namn på svenska. På finska har inte kinaskarven ännu ens fått ett namn. Fågeln har ju inte funnits tidigare i Finland. Finnarna använder därför felaktigt ett och samma namn på båda arterna, nämligen Merimetso. På svenska Havstjäder.

Bild 3. Kinesisk fiskeskarv fotograferad vid Li-floden i Kina.

Bild 4. En skarvfiskare vid Li-floden i Kina.

När misstaget med fridlysningen av kinaskarven inom EU hade gjorts skedde en snabb populationsexplosion. Jag upplevde den som museichef i början av 1990 talet i Provence i Frankrike. Snabbt spred sig häckningskolonierna och kinaskarvarna började dyka upp överallt där de tidigare inte funnits. De ställde till med ett helvete i fiskodlingarna och de praktiskt taget tömde älvar och bäckar på foreller.

1996 häckade den kinesiska skarven i Finland för första gången. Den är således en ny invasiv, främmande skadefågel som aldrig tidigare haft någonting med Finland att göra. Allt annat är enbart sagor och lögn. Man ljuger tyvärr mycket friskt i våra dagar, speciellt när det gäller naturen! Den som säkert vet detta är jag själv som i sexton år varit huvudansvarig för Helsingfors Universitets Zoologiska Museums samlingar, Finlands Zoologiska Nationalsamlingar, samt dessutom under tre år i början av 1960 talet varit studerande i samma hus.

Fridlysningen inom EU har hävts och det är nu de enskilda staterna som bestämmer vad de vill göra med kinaskarvarna. Skulle en strykande ungfågel av storskarv i misstag skjutas i Finland som kinaskarv är det ingenting dramatiskt för storskarven är normalt jaktvilt i Norge. Finland har följaktligen inget ansvar heller för Storskarvens existens eftersom den inte ens häckar här eller flyttar igenom vårt land som vuxen. Det finns ingen orsak att fortsätta att fridlysa kinaskarven! Den är en total nykomling i vår fauna och en inkräktare. Den har absolut ingen hemorts rätt här utan bör enbart betraktas som den skadefågel den utgör. Till Syd- och Mellaneuropa hämtades den med början på 1580 talet och har alltså där eventuellt en diskutabel hemorts rätt men inte i Finland.

ANATOMISKA SKILLNADER MELLAN KINASKARV, PHALOCROCORAX SINENSIS OCH STORSKARV, PHALOCROCORAX CARBO I KRANIET

Jag har valt att behandla de två skarvarna som olika arter och inte raser av samma art eftersom de biologiskt, morfologiskt och anatomiskt utgör olika arter. Duvhök och sparvhök till exempel utgör ju två olika arter trots att de liknar varandra mera än skarvarna vad biologin beträffar. Det är nästan bara storleken som skiljer de vuxna exemplaren från varandra. Att skilja på skarvarna via DNA är också mycket svårt eftersom blandning av analysmaterial ägt och äger rum. Det tycks vara svårt att få rent och obesmittat jämförelsematerial. En fransman har analyserat DNA från olika skarvpopulationer men hans material från storskarvar kommer från områden där verkliga storskarvar inte förekommer! En tysk har i en nyligen publicerad avhandling bland annat stött sig på medeltida berättelser om ”svarta havskorpar”. Så kan inte zoologi bedrivas. Det enda säkra sättet att skilja på de ifrågakvarande skarvarna är och förblir ännu så länge anatomin och morfologin. Jag har därför införskaffat ett antal kinaskarvskranier från Åland och storskarvskranier från Island och studerat dem.

Skillnaderna är mycket stora och lätta att se även för en icke sakkunnig! Jag har poängterat de mest iögonfallande skillnaderna men överlämnar åt betraktaren att själv upptäcka ännu fler.

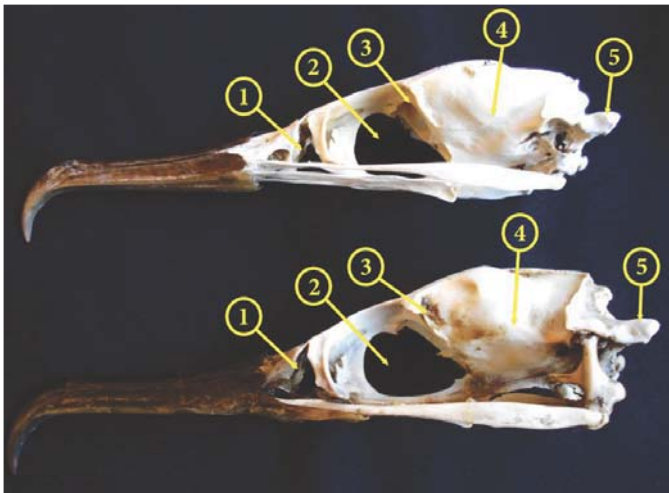

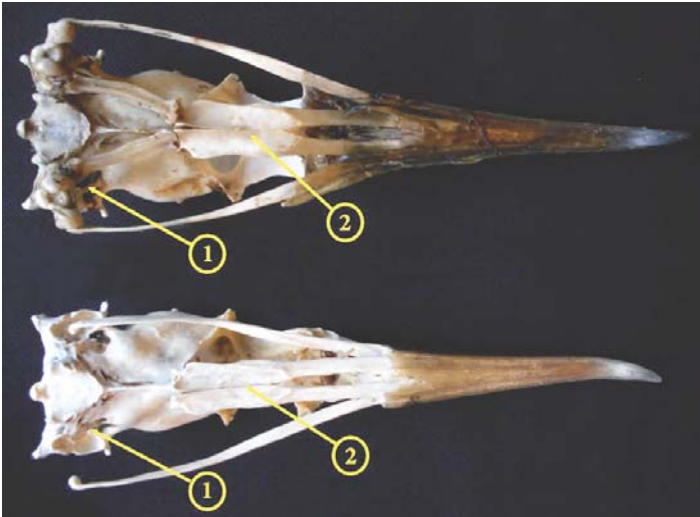
Bild 5 a och b.

1. Mycket stor skillnad i nasalhålets form.
2. Öppningen i kraniet mellan ögonhålorna är av helt olika form.
3. Märk de olika formerna av skarvarnas märkliga hål mellan ögonhålorna och hjärnskålen.
4. Lägg märke till skalltakens olika form och de stora muskelfästena för käkmuskulaturen hos storskarven jämfört med kinaskarven samt volymskillnaden på hjärnskålarna. Benkammen *cresta sagittalis* (rakt under siffran 4) är rak och kraftig hos storskarven och saknas nästan helt hos kinaskarven.
5. Märk det stora benutskottet för nackens muskelfäste hos storskarven och den svaga hos mellan-skarven.

Observera form och längdskillnaderna i underkäkens bakre del på den undre bilden.

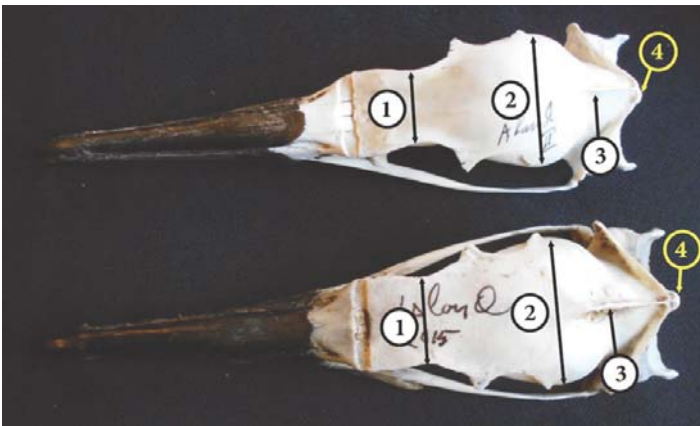
Den mindre skallen upptill på bilderna är av Kinaskarv och den större nertill är av Storskarv. Skallarna med och utan underkäke.

Överst storskarv och nederst kinaskarv. Kranierna sedda underifrån.

Bild 6

1. Observera skillnaden i storleken på hjärnskålens "alimentationshål".
2. Observera den korta men breda gromm-plattan hos storskarven och den jämförelsevis långa och smala hos kinaskarven.

Överst kinaskarv och nederst storskarv. Kranierna sedda uppifrån.

Bild 7

1. Observera hur smal kinaskarvens skalle är mellan ögonhålorna jämfört med den breda storskarvsskallen.
2. Hjärnskålens storlek hos kinaskarven är liten jämfört med dito hos storskarven.
3. Cresta sagittalis, kraniets benkam, är nästan obefintlig hos kinaskarven men mycket kraftig hos storskarven vilket betyder att den senare har mycket kraftigare bitmuskulatur än kinaskarven.
4. Lägg märke till det lilla bakre kranieutskottet hos kinaskarven och de små muskelfästena jämfört med storskarven nedtill.

Kinaskarvskranium till vänster sett bakifrån jämfört med storskarvskranium till höger.

Bild 8

1. Observera det svaga kranieutskottet på skallens övre del hos kinaskarven jämfört med storskarvens mycket kraftiga.
2. Jämför kinaskarvens lilla och svaga ledkula i fästet till Atlaskotan och dito kraftiga hos storskarven.

Bild 9

Som en kuriositet kan vi se på denna bild. Högst upp ser vi skallen av en Toppskarv. Skillnaden mellan toppskarvens skalle och kinaskarvens skalle i mitten är mindre än mellan kinaskarvens skalle i mitten och den unga storskarvens skalle nertill.

Ingen skulle drömma om att sammanslå toppskarven och Kinaskarven till en och samma art men det gör man med kinaskarven och storskarven! Ack de dåliga kunskaperna!

En av kinaskarvarna helt ödelagd häckningsholme. Foto Åke Thudén.

NU SKALL VI SE PÅ NÅGRA SKINN AV STORSKARV OCH KINASKARV.

Storskarv hona från Grönland

Lägg märke till den mörka, blåsvarta ryggens färg med stora färgteckningar på ryggfjädrarna.

Kinaskarv hona från Sverige.

Ryggfärgen är mera grönaktig och och färgteckningarna på ryggfjädrarna mycket mindre.

Storskarv hona från Grönland

Lägg märke till den blåsvarta buken och hakans och kindernas ljusa färg.

Ung kinaskarv hona i september från Sverige med vitspräcklig buk.

Storleksskillnaden är mycket betydande mellan en ung hona med vitspräcklig buk av storskarv från Grönland och en dito av Kinaskarv från Sverige. Lagg märke till den unga Storskarvhoneans vitspräckliga haka.

Samma fåglar sedda från ryggsidan. Märk de olika färgsättningarna av ryggens fjädrar.

Ovan

Gammal hane av Kinaskarv i praktdräkt och dito gammal hona i praktdräkt. Båda från Sverige.

Till vänster

Hanen till vänster daterad 1835, hävdades vara Storskarv men ryggefjädrarnas färg och utseende i övrigt visar att båda två är Kinaskarvar. Kinaskarv uppträdde på 1800 talet i Sverige där den gjorde häckningsförsök i Blekinge men åter utrotades och försvann helt från landet 1909.

Kinaskarven/Mellanskarven (Phalacrocorax sinensis) och Storskarven (Phalacrocorax carbo) är klart olika arter vilket bevisas av deras morfologi, anatomi och framför allt av deras levnads och fortplantningsbiologi.

Varför man nu absolut vill påstå att skarvarna är samma art är för mig en total gåta. Detta speciellt som Kinaskarven är en svår skadegörare och en nykomling i vår fauna. Det är sant att de båda skarvarterna liknar varandra mycket på avstånd trots storleksskillnaden men gransångaren och lövsångaren liknar ju varandra ännu mera och dem har ingen försökt att hänföra till samma art.

Kinaskarven/Mellanskarven har aldrig tidigare funnits i Finland! Alla andra påståenden är lögn.

Kanske kampen för att Kinaskarven skall få föröka sig fritt och ställa till med elände i vår natur är ett steg i försöken att utrota yrkesfisket i Östersjöområdet helt? Den tanken är inte långsökt.

Jag har också förvånat mig mycket över det motstånd jag rönt när jag tidigare skrivit upplysande om Kinaskarven och framför allt har det förvånat mig att jag därför också fått utstå direkta hot. För ett par år sedan fick jag efter publiceringen av en insändare om skarven ett mobiltelefonsamtal som sade att "Det skulle gå mig mycket illa om jag skriver någonting mera i skarvfrågan!" Samtalet ringdes med ett så kallat pre-paid mobiltelefonkort av det slag som kan köpas i närmaste R-kiosk. Det kunde därför inte spåras. Jag blev också tillsagd att jag inte överhuvudtaget borde nämna ens att jag fått hotsamtalet. Det kvitterade jag omedelbart med två tidningsinsändare i vilka jag berättade om samtalet. Jag kände rösten som kom från en finländsk myndighet via tv men kan självfallet inte bevisa det.

Jag tänkte mig att eftersom det visat sig svårt att kunna få en längre artikel i frågan publicerad i tidningspressen så skulle det vara bättre med en liten broschyr med förklarande bilder. En sådan kunde förvaras och inte kastas bort likt en gammal tidning. Den skulle vara praktisk och upplysande och tryckerikostnaderna är inte stora. Jag talade med rätt många olika personer om tryckerifinansieringen och fick svaret att nog bör ju en så liten summa kunna hittas men ingen gjorde någonting. Jag hörde aldrig någonting mera. För min del som pensionär tyckte jag att det fick räcka med att jag utför skriveriarbetet och tilläggforskningen gratis. Broschyren har sedan dröjt på grund av diverse yrkesuppdrag i Kina och Thailand samt det nästan obefintliga intresset från de grupperingar vars levebröd är hotat på grund av den kinesiska skarven. Kanske de också utsätts för påtryckningar?

Jag kontaktade bland annat Åbolands fiskarförbund angående tryckerikostnaderna men fick inte ens ett svar. Efter en lång tid när det började bli dags att färdigställa broschyren så ruskade jag om förbundets ledning. Svaret dröjde men slutligen fick jag svaret att förbundet beslutat att inte delta i kostnaderna likt inte heller de andra fiskeorganisationerna längs den nyländska kusten som hade kontaktats. Jag svarade att detta måste jag självfallet omnämna. Svaret jag fick var ett nytt hot: "Det kommer att skada dig om du nämner det!"

I september fick jag en fruktansvärd utskällning av en betydande samhällspersonlighet. Jag blev skarpt tillsagd att jag inte får skriva någonting mera om djur och natur över huvudtaget utan att jag bör överlåta detta åt vetenskapsmännen och forskarna! ??? Utskällningen i fråga var synnerligen obehaglig. Speciellt som mina vetenskapliga utmärkelser och belöningar är många.

Att få studera uppbevarat museimaterial har inte heller varit enkelt utan jag har också där stött på motstånd.

Eftersom jag saknade ett fotografi av en storskarv hane i praktdräkt frågade jag efter ett sådant av museerna i Reykjavik och Tromsö men fick inte ens svar. Bara ett svar från Tromsö som sade att museet inte hade någon skalle att låna ut. Jag hade nämligen förutom fotografiet också bett om att få låna en skalle om museet hade en sådan.

Eftersom storskarven inte förekommit som häckfågel i Finland, finns inga skinn eller ”uppstoppade” exemplar av en hane i praktdräkt i Helsingfors Universitets samlingar och inte heller i Stockholm. I Stockholm finns däremot nog skinn av vuxna storskarvar från Island och Grönland men inte av hanar i praktdräkt. I Norge och på Island jagas storskarven enbart på hösten och vintern och därför har jag inte där kunnat spåra upp något exemplar av en hane i praktdräkt. När jag kontaktade Zoologisk Museum i Köpenhamn, som har stora grönländska samlingar, och bad om ett fotografi av en storskarv i praktdräkt från Grönland så fick jag det märkliga svaret: ”Inte har du väl någonting att göra med dendär svensken Olburs!” Något fotografi har jag inte fått heller.

Jag tackar Christer Olburs och Åke Thudén i Stockholm, Dimi Eklund på Åland, Solmundur Einarsson i Reykjavik, Havsfiskelaboratoriet i Lysekil, Zoologisk Museum i Bergen, Naturhistoriska Riksmuseet i Stockholm, Jakobstads Gymnasium, Ostrobotna Australis samt Terra Nova i Vasa för den hjälp jag erhållit.

Eirik Granqvist

jinsong.guan@gmail.com